J. Győri László

TANÁR ÚRNAK TÉVEDNI TETSZIK

PÁRATLAN OLDAL - LI. évfolyam 48. szám, 2007. november 30.

Rádiós kolléga hív fel, olvassam el, mit ír egykori kollégánk, Havas Henrik az index.hu című internetes portálon. A Tanár úr a díványon címmel - mint látom - napi rendszerességgel közölt szövegek azt jelzik, Havas Henrik rajta tartja ujját a történések ütőerén, lett légyen szó valami Kelemen Anna nevű hölgyről vagy a cseh nemzetkarakterről. (Havas Henriknek mindkettőről lesújtó véleménye van. A Kelemen nevű hölgy ügyében nem érzem magam autentikusnak, a cseh nemzetkarakterrel kapcsolatban azonban azért még ajánlanám a Tanár úrnak megnyilatkozásai előtt a cseh történelem és az irodalom tanulmányozását.) Mindazonáltal igazán nem bolygatnám a dolgot, szóvá sem tenném, ha a Tanár úr nem tenne olyan kijelentéseket a díványon, amelyek érintik közös múltunk eseményeit, és amelyek tényszerűen nem felelnek meg az igazságnak.

"Még sohasem sztrájkoltam, de majdnem elnöke lettem a rádió sztrájkbizottságának. 1994-ben, a választások előtt nem sokkal, az akkori teljes elnöki hatáskörrel rendelkező alelnök, Csúcs László több mint száz rádióst, köztük engem is elbocsátott. Egészen elképesztő döntések vezettek ahhoz, hogy mi, rádiósok fellázadtunk. Csúcs teljesen úgy viselkedett, mint a tanácsköztársaság idején a népbiztosok, nemcsak műsorokat, de komplett műfajokat is letiltott, például a Lapszemlét. Na, akkor kerestek meg engem, hogy legyek a sztrájkbizottság elnöke. Nyilván ismert rádiósra volt szükség. Nem én voltam az első számú jelölt, de se a Mester Ákos, se a Győrffy Miklós nem vállalta, hogy miért, azt nem tudom, azt viszont igen, hogy azóta is szégyellem, mert én egyszerűen kényelmetlennek tartottam, hogy tárgyaljak, bizottságosdit játsszak. Ehelyett inkább csináltam a Naptévét, írtam, pénzt kerestem. Hát, erre nem vagyok büszke" - betűhíven ezt mondja Havas Henrik (a díványon) az őt nap nap után kérdező hölgynek.

A történetnek ennyi év után nyilvánvalóan a világon semmi jelentősége, de tekintve, hogy az 1993-94-ben a Magyar Rádióban lezajlott, egyébként alaposan dokumentált eseményeket eddig senki sem írta meg, nem lenne jó, ha Havas kijelentéseit valaki egyszer hiteles forrásként kezelné.

Havas Henriket ugyanis nyilvánvalóan megcsalja az emlékezete, amikor a sztrájkbizottság létrejöttét a kirúgásokhoz köti. A rádiós sztrájkbizottság először is nem 1994-ben, a választások előtt nem sokkal, hanem már 1993. október utolsó napján alakult meg, és november elsején kezdte meg működését. A megalakulást közvetlenül kiváltó egyik ok Babiczky Klára kinevezése és abszurdba illő tevékenysége volt. Csúcs László többek között erre a nőre bízta a Kossuth rádió irányítását. (Babiczky intézkedései közé tartozott például a csoportosulás és beszélgetés betiltása a rádió folyosóin. A szóban forgó asszony alkalmatlansága olyannyira nyilvánvaló volt, hogy nem sokkal később maga a teljes elnöki jogkörrel felruházott alelnök menesztette őt. B. K. működéséről részletesen tájékoztatta az érdeklődő közvéleményt Mester Ákos A liba szárnyalása című írásában.)

A rádiós kirúgásokra csak hónapokkal később, 1994 tavaszán került sor. Csúcs László januárban bejelentette a munkaerő-gazdálkodással foglalkozó, illetékes szervnek, hogy csoportos létszámleépítésre készül, és hogy a MR háromszázhúsz alkalmazottjától készül megválni. Hogy ki mindenki van az elbocsátandók listáján, azt március elején tették közzé, ekkor adták át az elbocsátásról szóló előzetes értesítéseket. Az elbocsátások egy hónappal később, áprilisban történtek.

De Havas Henriket másutt is megcsalja az emlékezete. Tény, hogy sem Mester Ákos, sem Győrffy Miklós nem vállalta a sztrájkbizottsági elnökséget, ám ebben közrejátszhatott az is, hogy a világon senkinek nem jutott az eszébe felkérni őket erre. Ahogy Havas Henriknek sem kell szégyenkeznie, hogy nem vállalta.

Ugyanis őt sem kérte erre senki. Föl sem vetődött a neve, hiszen személyiségének felületes ismerete alapján is pontosan lehetett tudni, hogy erre nem lenne alkalmas.

A "Tanár úr", Havas Henrik kijelentései is azt mutatják, mennyire bonyolult az emlékezet, hogyan koptatja, alakítja az emlékeinket, hogyan rakódnak rá újabb és újabb rétegek. Nem feltételezem, hogy tudatosan akarná fölnagyítani saját szerepét ebben az amúgy igazán jelentéktelen ügyben, hogy önnön legendáját szeretné ezzel építeni, hiszen szerényebb ő annál, meg aztán túl sok embert kellene lemészárolnia hozzá, hogy ne maradjanak tanúk.

J. Győri László
(A Magyar Rádióban 1993-94-ben működött sztrájkbizottság elnöke)